

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת

בועז טופרובסקי
יאיר לפיד
טטיאנה מזרסקי
נאור שירי
ולדימיר בליאק
דבי ביטון
רם בן ברק
משה טור פז
מטי צרפתי הרכבי
סימון דוידסון
מיכל שיר סגמן
יסמין פרידמן
יוראי להב הרצנו
רון כץ
מירב בן ארי

פ/25/2739

הצעת חוק לימוד חובה (תיקון – חובת לימודי ליבה), התשפ"ג–2023

1. החלפת סעיף 10א בחוק לימוד חובה, התש"ט–1949¹, במקום סעיף 10א יבוא :

"תקצוב מוסדות 10א. (א) השר רשאי לקבוע הוראות ותנאים לעניין פטורים תקצוב מוסדות חינוך שניתנה לגביהם הוראת פטור לפי סעיף 5(א) (בסעיף זה – מוסד פטור), אם החליט כי יש לתקצב מוסדות כאמור ובלבד שיקבע לגבי מוסד הפטור, בין השאר, תנאים אלה :

---

¹ ס"ח התש"ט, עמ' 287.

(1) היקף תוכנית הבסיס ותוכנית היסוד שנלמד בו הוא כמפורט בפסקת משנה (א) או (ב) שלהלן:

(א) תוכנית הבסיס נלמדת בו באותו היקף של שעות לימוד שהיא נלמדת במוסד חינוך רשמי ותוכנית היסוד נלמדת בו בהיקף של 55% לפחות משעות הלימוד של תוכניות היסוד שנלמדות במוסד חינוך רשמי;

(ב) תוכנית הבסיס נלמדת בו בהיקף של 55% לפחות משעות הלימוד בתוכנית הבסיס הנלמדות במוסד חינוך רשמי, ותוכנית היסוד נלמדת בו בהיקף של 55% לפחות משעות הלימוד בתוכנית היסוד הנלמדות במוסד חינוך רשמי;

(2) הוא משתתף במבחנים ובמחקרים באותה מתכונת שחלה על מוסד חינוך רשמי;

(3) הוא מדווח למשרד החינוך על מצבת המורים המלמדים בו, כפי שיקבע השר;

(4) לא קיימת בו הפליית תלמידים, לרבות בהליך קבלתם.

(ב) החליט השר לתקצב מוסד פטור כאמור בסעיף קטן (א), שיעור התקצוב של מוסד פטור כאמור בסעיף קטן (א)(1)(א) לא יעלה על 55% מתקן הבסיס של שעות הלימוד במוסד חינוך רשמי, ושיעור התקצוב של מוסד פטור כאמור בסעיף קטן (א)(1)(ב) לא יעלה על 30% מתקן הבסיס של שעות הלימוד במוסד חינוך רשמי; השר, בהסכמת שר האוצר, יקבע את תקן הבסיס.

(ג) בסעיף זה –

"תוכנית הבסיס" – מקצועות נבחרים מתוך
תוכנית היסוד כפי שקבע השר;

"תוכנית היסוד" – כמשמעותה בסעיף 1 לחוק
חינוך ממלכתי, התשי"ג-1953.²

דברי הסבר

בשנים האחרונות מוביל משרד החינוך מדיניות של חיזוק החינוך הרשמי ולימודי היסוד במוסדות חינוך לא רשמיים הן על ידי חיזוק המוסדות הרשמיים עצמם והן על ידי קביעת תכני לימוד מתוכנית היסוד ("לימודי ליבה") המחייבים בכלל מערכת החינוך (המכונה "לימודי הליבה"). כך, גם בית המשפט הכיר בסמכותה של המדינה, ולעתים אף בחובתה, להתערב באוטונומיה השמורה להורים להעניק לילדיהם חינוך התואם את מורשתם ותרבותם הייחודית. התערבות כאמור נחוצה הן לשם הגנה על טובת הילד וזכויותיו והן לצורך השגת תכלית חברתית כללית, באמצעות יצירת מכנה משותף של ערכי חינוך בסיסיים המאחדים את כל בני החברה. כמו כן קבע בית המשפט כי בתחום החינוך, המדינה מוסמכת ואף חייבת לדאוג להקניית ערכי יסוד בחינוך לכל ילד כדי להכשירו לקראת חייו הבוגרים ולאפשר לו לפתח את אישיותו ולמצות את כישוריו ויכולותיו. חובה זו חיונית גם לצורך עיצוב חיי חברה תקינים בראייה כוללת.

תוכנית היסוד נועדה לחשוף כל תלמיד בישראל, לתכנים לימודיים בסיסיים בעלי אופי כללי, לאומי ואוניברסלי. תכנים אלה הם הגרעין הבסיסי, המשותף והמאחד לזרמים השונים בחברה הישראלית. תוכנית היסוד יוצרת מכנה משותף בין תלמידי הזרמים השונים ברמת התוכן וכן ברמה המושגית והערכית ובכישורי החשיבה והלמידה.

לימודי הליבה, ובמיוחד לימודי אנגלית ומתמטיקה (שהם חלק מתוכנית הבסיס), נועדו להשיג שתי מטרות עיקריות: האחת, להיות חוליה מקשרת בין כל פלגי העם ומגזריו כדי ליצור מכנה משותף בסיסי, שהוא חיוני ליצירת הרמוניה בין חלקי החברה השונים; השנייה, לתת בידי כל ילד בישראל כלים בסיסיים להתמודדות עם החיים המודרניים, ולמימוש הזכות לשוויון הזדמנויות בפיתוח אישיותו ועצמאותו, הן בילדותו והן בבגרותו.

נוכח האמור, מוצע להסמיך את שר החינוך לקבוע הוראות ותנאים לתקצובם של מוסדות הפטור. מוצע כי השר יוכל לקבוע שני מסלולים לתקצוב מוסדות הפטור. במסגרת המסלול המרכזי, יידרש מוסד הפטור ללמד מקצועות בסיס שיקבע השר (כפי שנקבע בהחלטת ממשלה 151 מיום ד' בסיוון התשע"ג (13 במאי 2013), שעניינה חיזוק לימודי היסוד ומערכת החינוך הרשמית-ממלכתית), בהיקף זהה להיקף לימודים במוסד חינוך רשמי. כמו כן, יידרש מוסד הפטור ללמד את תוכנית היסוד בהיקף שלא יפחת מ-55% מהיקף לימודה במוסד חינוך רשמי, וכן לעמוד בתנאים אלה: השתתפות במבחנים ומחקרים במתכונת שחלה על מוסד חינוך רשמי, דיווח על מצבת המורים המלמדים במוסד למשרד החינוך ואי

² ס"ח התשי"ג, עמ' 137.

הפליה בין תלמידים בהליך קבלתם למוסד או בכל דרך אחרת. מוסד פטור אשר יעמוד בתנאים אלה יזכה לתקצוב שלא יעלה על 55% משיעור תקצוב שעות הלימוד של מוסד חינוך רשמי.

במסגרת המסלול המשני יידרש מוסד הפטור ללמד את תוכנית היסוד וכן את תוכנית הבסיס בהיקף שלא יפחת מ-55% מהיקף לימודן של תוכניות אלה במוסד חינוך רשמי, כפי שקבוע היום בחוזר המנהל הכללי של משרד החינוך. נוסף על כך, יידרש המוסד לעמוד בכל התנאים הנוספים המנויים לעיל. מוסד פטור אשר יעמוד בתנאים אלה יזכה לתקצוב שלא יעלה על 30% משיעור תקצוב שעות הלימוד של מוסד חינוך רשמי.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת יבגני סובה וקבוצת חברי הכנסת (פ/358/24 ; פ/522/25) ועל ידי חבר הכנסת בועז טופרובסקי וקבוצת חברי הכנסת (פ/640/25).

הצעת החוק זהה לפ/358/24 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"ג באדר התשפ"ג (06.03.2023)